

Statisticy potvrdili zpomalení loňského růstu

Česká ekonomika v roce 2019 dále zvolnila růstovou dynamiku na 2,4 %, když k tomuto vývoji významně přispěly výsledku z konce roku. Podle zpřesněného odhadu **vzrostl hrubý domácí produkt** (očistěný o cenové, sezónní a kalendářní vlivy) **ve 4. čtvrtletí 2019 meziročně o 1,8 %**, (a zaostal tak za růstem ve 3. čtvrtletí o 0,6 p. b.). Mezičtvrtletní růst zpomalil na 0,3 % z 0,4 % z 3. čtvrtletí 2019.

Na poptávkové straně ekonomiky se o meziroční růst HDP ve 4. čtvrtletí postarala domácí poptávka. Dlouhodobě stabilním faktorem růstu je konečná spotřeba, domácnosti utratily meziročně o 3,2 % více. Stejně jako v předchozím čtvrtletí rostly výdaje ve všech kategoriích spotřeby, tentokrát však byly rozhodující zvýšené nákupy služeb. Vlášdní výdaje se zvýšily o 2,2 %.

K hospodářské expanzi tentokrát největší měrou přispěla tvorba hrubého kapitálu. Investice meziročně vzrostly o 3,6 %, z hlediska typu aktiv se zvýšily především stavební investice a do strojního vybavení. Naproti tomu poklesly investice do dopravních prostředků. Tempo růstu kapitálu pozitivně ovlivnil také vývoj zásob.

Naopak růst ekonomiky brzdil výsledek vnějšího sektoru, na kterém se podepsala jednak slabá zahraniční poptávka omezující exporty a naopak silná domácí poptávka, která zase tlačila na růst dovozů. Vývoz zboží a služeb (ve s. c) klesl meziročně o 1,6 %, zejména vlivem nižších exportů u elektrických a optických přístrojů a také strojů a zařízení. Naopak dovoz vzrostl o 1,4 %, zejména díky obchodu se službami, zatímco v obchodu se zbožím se snížil.

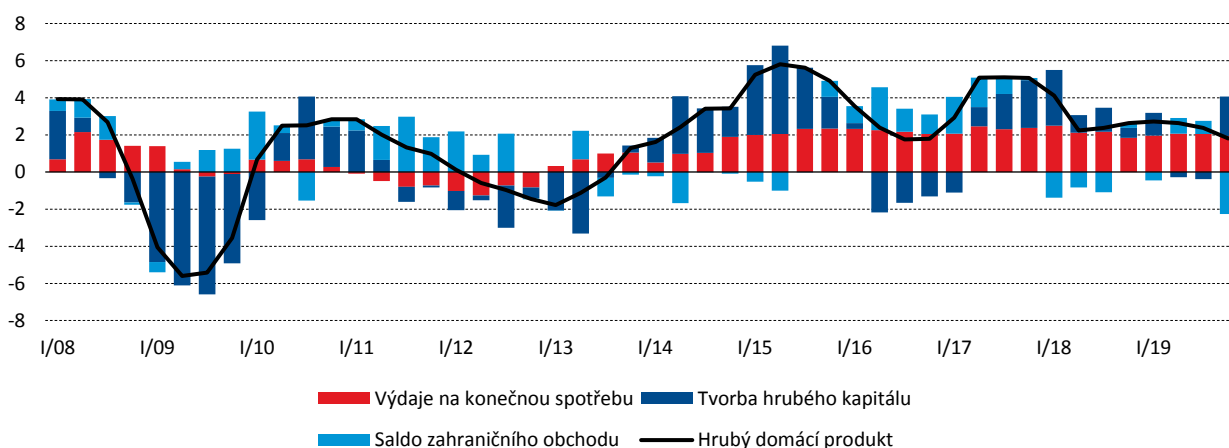
Meziroční růst hrubé přidané hodnoty zpomalil také na 1,8 %, nejvíce se dařilo službám, především odvětví profesních a administrativních činností, informačních a komunikačních činností a činnostem v oblasti nemovitostí. Rovněž **stavebnictví pokračovalo v solidním růstu**. Naopak **dále oslabil kladný vliv průmyslu** a jeho příspěvek k celkovému růstu ekonomiky byl již neutrální, ve zpracovatelských odvětvích dokonce mírně negativní.

Pro letošní rok očekáváme, že ekonomika bude pokračovat v růstu, jeho tempo však pravděpodobně zpomalí ke 2 %. Pro další vývoj bude klíčové, zda oživí zahraniční poptávka a na ni silně napojený tuzemský průmysl. Tento předpoklad je však vážně ohrožen zejména potenciálními dopady šíření epidemie koronaviru. Podle ostatních analytiků čeká Českou republiku nejslabší rok za posledních sedm let. "Vzhledem k méně příznivému vývoji v zahraničí a problémům s šířením koronaviru se zvyšuje riziko zpomalení růstu domácí ekonomiky letos pod dvě procenta," říká Jakub Seidler, hlavní ekonom ING Bank.

Zdroj: ČSÚ, ihned.cz, MPO

Výdaje na hrubý domácí produkt

(příspěvky v p.b., meziroční reálný růst HDP v %, sezónně očištěné údaje)

Zdroj: ČSÚ, MPO

Z DOMOVA

Prodej aut v posledních měsících klesl

Prodej nových osobních aut za leden a únor meziročně klesl o 4,2 procenta na 36 509 vozů. V samotném únoru se snížil o téměř osm procent. Počet prodaných elektromobilů narostl podle údajů Svazu dovozců automobilů na šestnásobek a prodej hybridů se zdvojnásobil. První je značka Škoda s 14 670 prodanými osobními vozy a podílem přes 40 procent trhu, následují Volkswagen s prodejem 3339 aut a Hyundai, které prodalo o 52 vozů méně. Nejoblíbenější třídou prodáváných osobních aut zůstávají SUV, která posílila meziročně o tři procentní body na 34 procent. Následuje nižší střední třída s 18 procenty.

Počet prodaných hybridů se zvýšil o 93 procent na 1887 vozů a prodej elektromobilů stoupl z loňských 97 na 594 vozů. Podle automobilového experta EY Petra Knapa se do lednových registrací elektrických aut promítl i prodej na konci minulého roku. Automobilky část registrací pozdržely, aby se jim započítávaly do letoška. Tomu odpovídá i následný únorový pokles podílu prodáváných elektrických aut zhruba o půl procentního bodu.

Zdroj: www.ihned.cz

Zmírnění negativních očekávání ve zpracovatelském průmyslu

Podle posledních dat průzkumu PMI český zpracovatelský sektor v polovině prvního čtvrtletí znovu klesl. Kontrakce však byla pomalejší, přičemž objemy nových zakázek klesly nejméně od začátku roku 2019. Pokles výroby byl stále silný, ale také zpomalil. Důvěra v její růst v příštím roce posílila v očekávání lepší zákaznické poptávky. Tlaky na ceny zesílily poprvé od loňského října. Zdražila energie a ke zvýšení cen vedl také výskyt koronaviru, který otrásl dodavatelskými řetězci. Ceny výstupů naopak dál klesaly, protože firmy se snaží přilákat zákazníky jak z domova, tak ze zahraničí. Hlavní hodnota PMI v únoru vzrostla z 45,2 bodu na 46,5 a vykazovala tak nejpomalejší zhoršení provozních podmínek v českém výrobním sektoru od loňského května. Pokles, ač stále solidní, zpomaluje již třetí měsíc v řadě. Ke zlepšení hlavního výsledku přispěl slabší pokles výroby a nových zakázek. Firmám nicméně stále dělá starost neochota zákazníků objednávat, zejména z odvětví strojírenství a automotive.

Zakázky ze zahraničí klesly rychleji kvůli silnější koruně, která mařila konkurenceschopnost českých firem na exportních trzích. Podnikatelská důvěra se v únoru zlepšila – výrobce povzbudily známky oživení a víra ve zvýšení objemu nových zakázek. Zpomalení

poklesu poptávky vedlo i k menší redukci zaměstnanosti. Rozšíření nákazy koronaviru v Číně v únoru způsobilo problémy v zásobování a zatlačilo na ceny dodavatelů.

Zdroj: www.markiteconomics.com

ZE ZAHRANIČÍ

Agentura S&P zhoršila výhled růstu ekonomiky eurozóny

Mezinárodní ratingová agentura S&P ve středu kvůli koronaviru snížila odhad letošního růstu ekonomiky eurozóny na půl procenta z dříve očekávaného jednoho procenta. Také Evropská komise nyní předpokládá, že letošní ekonomický růst eurozóny pravděpodobně zaostane za její zimní prognózou z poloviny února, podle které měl činit 1,2 procenta. Nový odhad však zatím nezveřejnila.

„Protože se nyní koronavirus šíří mimo Čínu, dopad na světovou ekonomiku i na ekonomiku EU by mohl být významný a každopádně větší, než se předpokládalo v zimní prognóze,“ cituje agentura Reuters z dokumentu Evropské komise pro ministry financí členských zemí EU. Dokument rovněž varuje, že přímé dopady epidemie na ekonomiku by mohla prohloubit reakce finančních trhů.

Podle komise budou hospodářské dopady koronaviru záviset na epidemiologických faktech, tvrdosti a délce trvání opatření proti šíření viru a dalších faktorech. Za příklad možného scénáře dokument označuje novou prognózu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Ta v pondělí snížila odhad letošního růstu ekonomiky eurozóny na 0,8 procenta z 1,1 procenta předpovědívaných v listopadu.

„Krátkodobý výhled pro evropskou ekonomiku se zhoršil,“ uvedli ekonomové S&P ve středeční zprávě. Předpověděli, že evropské hospodářství začne oživovat ve druhém čtvrtletí, toto oživení však podle nich bude křehké. V Německu, které je největší ekonomikou v Evropě a největším obchodním partnerem České republiky, očekává S&P v letošním roce stagnaci.

Zdroj: www.lidovky.cz

Fed překvapivě snížil úrokovou sazbu

Kvůli negativním dopadům koronaviru na ekonomiku americká centrální banka (Fed) překvapivě snížila základní úrokovou sazbu o půl procentního bodu do pásma 1,00 až 1,25 procenta. Na nezvykle různé opatření Fedu okamžitě krátce zareagovaly vzestupem hlavní indexy amerických akciových trhů. Většinu zisků, ale vzápětí smazaly. „Základy amerického hospodářství zůstávají silné. Nicméně rizika, která koronavirus pro ekonomickou aktivitu představuje, se neustále rozvíjejí. Kvůli těmto rizikům, na podporu co nejvyšší zaměstnanosti a k udržení cenové stability se Výbor pro operace na otevřeném trhu rozhodl snížit rozmezí základní úrokové

sazby,“ uvedl měnový výbor Fedu v prohlášení. Rozhodnutí schválil jednohlasně. Výjimečný krok, který americká centrální banka učinila před zasedáním měnového výboru plánovaným na 17. a 18. března, odráží naléhavost opatření, kterým se Fed snaží zamezit světové hospodářské recesi, píše agentura Reuters. Vážnost situace naznačuje i skutečnost, že se jednalo o první takové mimořádné snížení úrokové sazby americkou centrální bankou od finanční krize v roce 2008. Šéf Fedu Jerome Powell později řekl, že dopad koronaviru na americkou ekonomiku je stále „velmi nejistý“. Dá se podle něj pozorovat narušení dodavatelských řetězců, pokles cestovního ruchu a také to, že epidemie ovlivňuje hospodářský výkon mnoha zemí i globální akciové trhy. Fed naposledy základní sazbu snížil loni v říjnu.

Zdroj: www.e15.cz

OPEC zřejmě schválí výrazné snížení těžby ropy

Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC) na své schůzce ve Vídni zřejmě schválí výrazné snížení těžby. Tvrdí to zdroje agentury Reuters, podle kterých zejména Saúdská Arábie tlačí na to, aby z trhu zmizelo dalších až 1,5 milionu barelů denně. Čeká se však na postoj Ruska, jehož zástupce do Vídně přijede asi až na páteční jednání OPEC+, což je skupina, která vedle členských zemí zahrnuje i spojence mimo kartel OPEC.

Zdroje očekávají, že dnešní schůzka, které se účastní pouze ministři členských zemí organizace, půjde relativně hladce. Tvrdá vyjednávání očekávají až v pátek, kdy přijede ruský ministr energetiky Alexandr Novak. Další ze zdrojů upozorňuje, že obzvláště tvrdá budou jednání o přesných kvótách a jejich rozdělení mezi jednotlivé země. Tedy v jakém rozsahu bude muset každá členská země prohloubit snížení těžby.

OPEC se omezováním těžby ropy snaží podpořit cenu suroviny. K dalšímu snížení těžby členské státy vede zejména epidemie nového typu koronaviru, která v mnoha zemích omezila ekonomickou aktivitu, a tím i poptávku po ropě. Ceny od začátku roku klesly už asi o 20 procent. Severomořský Brent, který je považován za referenční typ ropy pro celý svět, se nyní prodává zhruba za 51 dolarů za barel. Koncem prosince stál asi 68 dolarů a loni na jaře skoro 75 dolarů.

Zdroj: www.lidovky.cz

Mzdový nárůst v ČR oslabuje

Pokračující napětí na trhu práce vytvářelo další tlaky na zvyšování mezd, jejichž dynamika však zvolnila. Nárůst mezd se stal výsledkem kompromisu finančních možností podniků a jejich přetrvávající vysoké poptávky po pracovní síle. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda stoupla ve 4. čtvrtletí 2019 meziročně o 6,7 % na 36 144 Kč, což je solidní tempo růstu. Na tuto průměrnou mzdu však nedosáhnou přibližně 2/3 zaměstnanců. Reálně stouply mzdy o 3,6 %. Mediánová mzda na úrovni 31 202 Kč (+6,6 %) rostla tentokrát pomaleji než ta průměrná.

Za celý rok 2019 dosáhla průměrná mzda 34 125 Kč, což oproti roku 2018 znamená nárůst o 7,1 %. Po očištění o inflaci se průměrná mzda zvýšila o 4,2 %. Nejvyšší mzdový nárůst ze všech odvětví proběhl ve vzdělání (+12,5 %), dále v kulturní, zábavní a rekreační činnosti (+10,4 %) a ve zdravotní a sociální péči (+8,5 %). Nejvyšší průměrnou mzdu pobírali pracovníci v odvětvích informačních a komunikačních činností, peněžnictví a pojišťovnictví. **V průmyslu byl mzdový nárůst podprůměrný**, přičemž nejlépe si vedlo odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla a zásobování vodou a činnosti s tím související. V dominantním zpracovatelském průmyslu vzrostly mzdy o 6 % na 33 561 Kč. Nejnižší mzdová úroveň zůstala v odvětví ubytování, stravování a pohostinství.

Pro letošní rok očekáváme pomalejší růst mezd v souvislosti se snižováním výkonu ekonomiky a snahou firem udržet si cenovou konkurenceschopnost.

Zdroj: ČSÚ, MPO

OECD výrazně zhoršila výhled růstu globální ekonomiky

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) **zhoršila výhled růstu globální ekonomiky na letošní rok na 2,4 procenta**, zatímco dosud počítala s růstem o 2,9 procenta. V mimořádné zprávě kvůli dopadům koronaviru v pondělí OECD také uvedla, že pokud se šíření epidemie nepodaří dostat rychle pod kontrolu, může ekonomika v prvním čtvrtletí zaznamenat i pokles. To by bylo poprvé od světové finanční krize před deseti lety.

Výhled je ale podle OECD značně nejistý a růst o 2,4 procenta lze očekávat v tom nejlepším případě. **Nejhorší scénář naopak předpokládá, že růst globální ekonomiky letos proti loňsku zvolní na polovinu, respektive na 1,5 procenta.** OECD proto vyzývá vlády, aby učinily maximum, jednaly rychle a rázně a snažily se epidemii a její dopad na ekonomiku zastavit. Jinak hrozí, že některé země spadnou do hospodářské recese, což by se vedle Japonska patrně týkalo i eurozóny. V případě Číny OECD na letošní rok odhaduje zpomalení tempa růstu na 4,9 %, zatímco dosud čekala růst o 5,7 %. Odhad růstu pro eurozónu pak snížila na 0,8 %, což je o tři desetiny bodu méně, než čekala dosud.

"**Hlavní zpráva z tohoto zhoršeného scénáře říká, že mnoho zemí by se ocitlo v recesi.** Proto vyzýváme, aby v zasažených oblastech byla co nejrychleji přijata odpovídající opatření," řekla agentuře Reuters hlavní ekonomka OECD Laurence Booneová. Vlády podle ní musejí podpořit své zdravotnické systémy, více zaplatit nebo snížit daně zaměstnancům, kteří musejí pracovat přesčas, a také umožnit kratší pracovní dobu firmám, které se potýkají s propadem poptávky po svém zboží a službách.

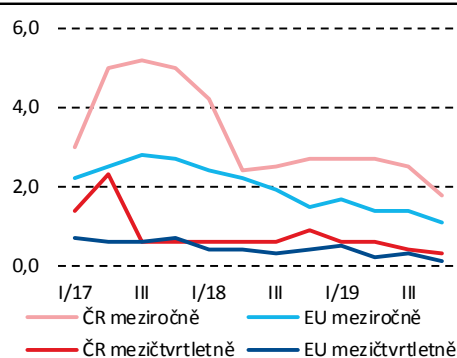
Z výsledků další analýzy¹ pak vyplývá, že **výpadek výroby v Číně by se v letošním roce mohl pohybovat mezi 3,9 až 4,6 % a celosvětově přibližně ve výši 1 %.** Autoři nicméně zdůrazňují, že se jedná o odhad konzervativní, jelikož v něm není zohledněna řada efektů (náklady na léčbu, ztráta kvality života a šoky do likvidity). Pokud tyto ztráty vyjádříme v absolutních číslech, mluvíme o **ztrátě 40 mld. USD měsíčně** pro čínskou ekonomiku a o **ztrátě 65 mld. USD měsíčně** pro světovou ekonomiku (včetně Číny). Odhady jsou prováděny pomocí tzv. síťového efektu, kdy je odhadována ztráta výstupu v důsledku karantény v Hubei (provincie, jejíž součástí je město Wu-čan).

Zdroj: ČTK, www.papers.ssrn.com, MPO

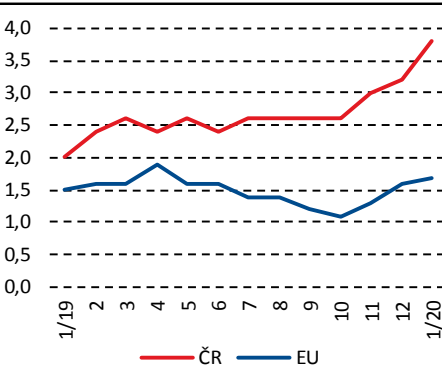
¹ Shaowen Luo a Kwok Ping Tsang (2020): „How Much of China and World GDP Has The Coronavirus Reduced?“ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3543760.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

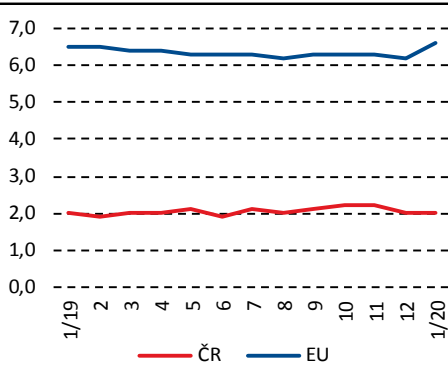
Reálný HDP, sezónně očištěný (%)

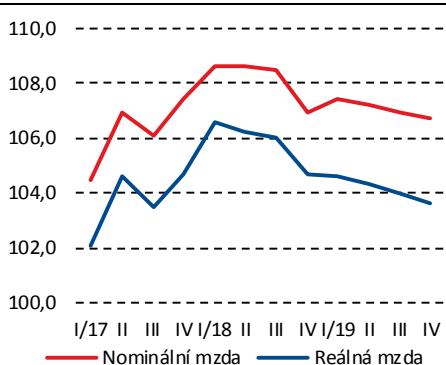
Harmonizovaný CPI (mzr. změna v %)

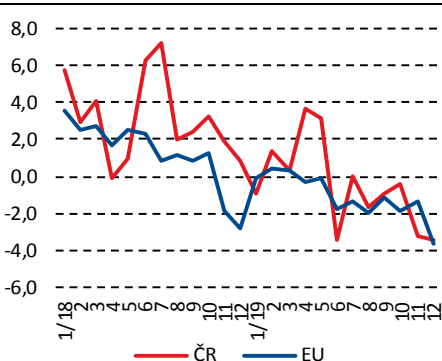
Míra nezaměstnanosti (%)

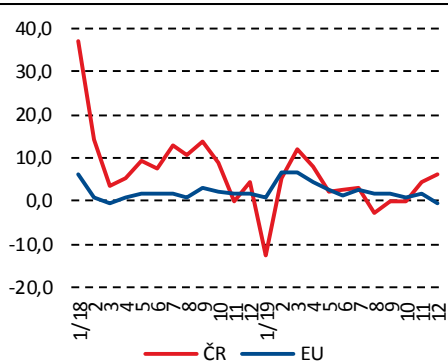
Mzdy (index, předchozí rok=100)

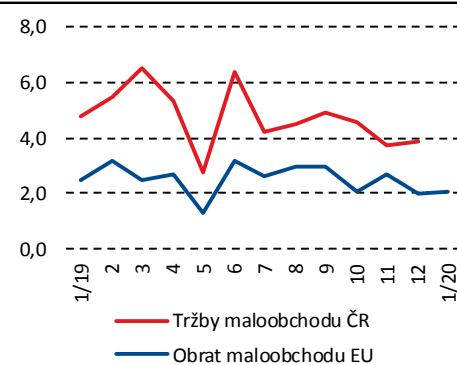
Průmyslová prod. (mzr. zm. v %, kal. oč.)

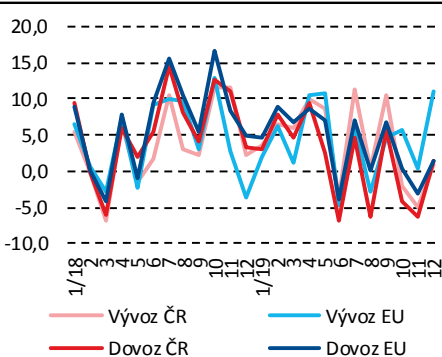
Stavební produkce (mzr. zm. v %, kal. oč.)

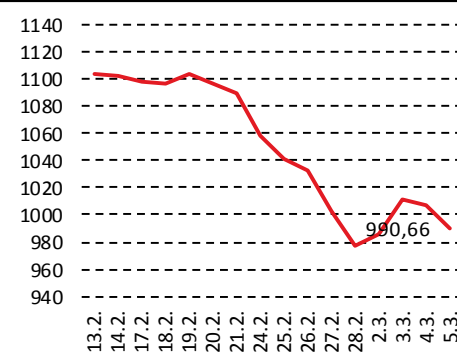
Malobchod (mzr. změna v %)

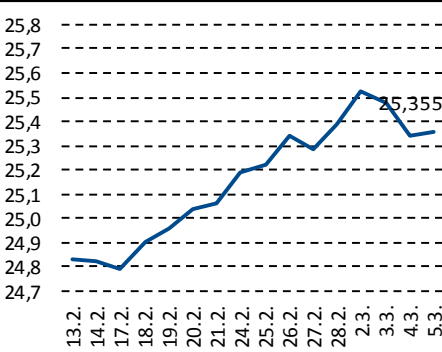
Pohyb zboží přes hranice (mzr. změna v %, př. poj.)

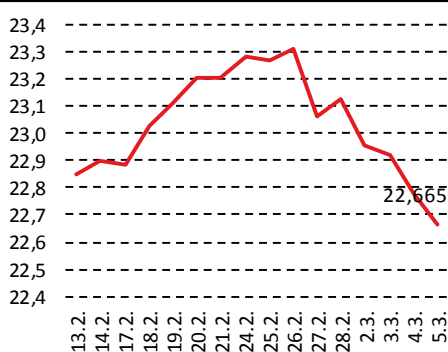
Index PX

Nominální kurz CZK/EUR

Nominální kurz CZK/USD

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO